

Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie  
T.a.v. mevrouw M.I. Hamer  
Binnenhof 1A, 2500 EA Den Haag

Ebel Kemeling  
MJ Hudson ESG & Sustainability  
Stadhouderskade 140  
1074BA Amsterdam

Amsterdam, 17 mei 2021

Betreft: Klimaatdoelen en elektriciteit – Aanbevelingen voor het nieuw Kabinet

Geachte mevrouw Hamer,

Dankzij het gevoerde overheidsbeleid (zoals het Klimaatakkoord) zijn de afgelopen jaren grote stappen gezet in de groei van hernieuwbare elektriciteit. Echter, het halen van de klimaatdoelen is zeker geen vanzelfsprekendheid. Het gaat niet alleen om doelstellingen voor individuele sectoren, maar vooral ook om de samenhang daartussen.

Het succes van zonne-energie moet worden doorgezet, het nieuwe kabinet heeft de sleutel in handen om dit te regelen. De vraag naar hernieuwbare elektriciteit zal ook toenemen, onder meer door de opgehoogde EU-doelstelling, de inzet op groene waterstof, en duurzame elektrificatie van industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit. Om deze ambities waar te maken moet Nederland tot 2030 60-70 TWh hernieuwbare elektriciteit op land realiseren. Dit is ook aangegeven door de Stuurgroep Extra Opgave<sup>1</sup> omdat de huidige doelstelling van het Klimaatakkoord (35 TWh) onvoldoende blijkt. We moeten dus extra opwekcapaciteit zeker stellen, zonne-energie (zon-PV) is daarvoor goed gepositioneerd.

Door in te zetten op zon-PV krijgt Nederland zekerheid op CO<sub>2</sub>-reductie. De markt betaalt 75% van de kosten, daardoor is de overheidsbijdrage klein. En de kosten zijn nog steeds fors aan het dalen. De overheidsuitgaven hebben een groot economisch vliegwieleffect. Iedere Euro die de overheid uitgeeft aan zon-PV leidt tot €2,50 economische groei in Nederland. Dit komt doordat er veel lokale (MKB) bedrijven en Nederlandse werknemers bijdragen aan ontwikkeling, installatie en onderhoud.

Om de potentie van hernieuwbare elektriciteit (en zonne-energie in het bijzonder) te blijven benutten, vragen wij drie dingen van het nieuwe kabinet:

- 1. Verhoog de doelstelling** voor hernieuwbare elektriciteit op land naar 70 TWh in 2030.
  - De verhoging van de Europese klimaatdoelstelling voor broeikasgasreductie naar 55% en de ambities voor groene waterstof vragen om meer hernieuwbare elektriciteit.
  - Daarnaast kan duurzame energie compenseren voor achterstanden bij overige categorieën in het Klimaatakkoord (bijvoorbeeld industrie of mobiliteit). De overheid kan deze kans benutten door het SDE-instrument hierop af te stemmen.
  - Om de investeringsopgave in hernieuwbare elektriciteitsproductie te kunnen inlossen, heeft de markt behoefte aan investeringszekerheid en beleidsstabiliteit. Beleidswijzigingen leiden tot onzekerheid in de markt en vertraging in het uitrollen van hernieuwbare elektriciteit.
- 2. Houd de SDE voorbehouden aan volwassen technieken** met veel aanbieders die snel kunnen leveren.
  - De overheid heeft met de SDE een efficiënt aanbestedingsmodel gecreëerd waarmee een steeds verdere kostenreductie is afgedwongen. Er zijn drie redenen waarom dit model zo goed heeft gewerkt:

---

<sup>1</sup> Advies Stuurgroep Extra Opgave – Complementair ontwikkelen 9 april 2021. Dit rapport verscheen in opdracht van Minister van 't Wout als evaluatie van de ambitie van 84 TWh hernieuwbare opwek. De Stuurgroep adviseert om in te zetten op 45 TWh extra.

- (i) Kostenstructuren van productietechnieken moet bekend zijn zodat er geen oversubsidiëring kan plaatsvinden.
  - (ii) Er zijn veel aanbieders binnen de categorieën van productietechnieken. Daardoor is er gezonde onderlinge concurrentie en worden ontwikkelaars geprikkeld om zo laag mogelijk in te schrijven.
  - (iii) De technieken kunnen snel en met grote zekerheid leveren.
- Als aan één van deze voorwaarden niet wordt voldaan, wordt het succes van de regeling ondermijnd. De SDE leent zich daarom niet voor technieken als Carbon Capture and Storage (CCS) en kernenergie (er zijn maar enkele aanbieders, exacte kostenstructuren zijn onbekend en de realisatietermijnen veel langer).
  - Dat dit moeilijk te modelleren valt – en leidt tot onvoorspelbaar beleid – wordt duidelijk door de grote variaties van de rangschikking in verschillende PBL-adviezen. De nieuwe technieken hebben veel potentie om bij te dragen aan de klimaatdoelstelling, maar zijn niet aanbestedingswaardig. Zorg dat deze technieken een eigen financieringsgrondslag vinden.

### 3. Schep randvoorwaarden voor inpassing van hernieuwbare elektriciteit.

In toenemende mate vormt de inpassing van nieuwe projecten in de energie-infrastructuur een uitdaging. Om de aansluiting van nieuwe projecten mogelijk te maken, is het nodig om langs drie lijnen te denken.

- Ten eerste zal het nieuwe kabinet sturing moeten geven op de tijdige realisatie van toekomstbestendige energie-infrastructuur. Een oplossing is om de netbeheerders meer ruimte te geven om anticiperend te investeren in energie-infrastructuur.
- Ten tweede is het van belang om via marktoplossingen tot verbeterd gebruik van energie-infrastructuur te komen. Veelal gaat om balans tussen vraag en aanbod. Via bijvoorbeeld *demand-side response*, *curtailment* en *cable pooling*, maar ook door *geografische matching* van productie en vraag, wordt inpassing van nieuwe projecten mogelijk gemaakt.
- Ten derde liggen er mogelijkheden om zonnepanelen af te dwingen bij locatie-eigenaren via verplichtstellingen in bouwbesluiten, vergunningsprocedures. Ook liggen er kansen bij regionale vergunningen voor vastgoed en logistiek. De overheid heeft daarmee een budgetneutrale troef in handen om de transitie te versnellen.

Tot slot willen de medeondertekenaars van deze brief benadrukken dat zij met de hele sector en samen met de overheid verantwoordelijkheid willen nemen in de Oeigoeren-kwestie. Het is voor hen volstrekt onacceptabel als er producten tot stand komen via enige vorm van gedwongen arbeid.

GroenLeven, KiesZon, Solarfields, Sunrock en TP Solar zijn toonaangevende spelers in de zon-PV markt. Zij hechten waarde aan een eigen geluid omdat zij geen enkel ander belang dan zon-PV vertegenwoordigen. MJ Hudson adviseert spelers die actief bijdragen aan de energietransitie in brede zin. Daarbij kijken wij altijd naar het maatschappelijk belang. Wij voeren analyses uit op basis van feiten en data, daarmee proberen wij het publieke debat te ondersteunen. Dit vinden wij bij uitstek goed rijmen met het ondersteunen van de zon-PV sector. Ondergetekende partijen zijn de grootste spelers in die markt. In aangehecht document presenteren wij de onderliggende analyses.

Hoogachtend,



Ebel Kemeling

Managing Director  
MJ Hudson - ESG & Sustainability